

GEEL SUCCES-BOEKJE No. 46

ZÓ WORDT U EEN GOED DAMMER

DOOR
A. K. W. DAMME

N.V. MAANDBLAD „SUCCES“ - DEN HAAG

ZÓ WORDT U EEN GOED
DAMMER

GEEL SUCCES-BOEKJE No. 46

ZÓ WORDT U EEN GOED DAMMER

DOOR

A. K. W. DAMME

N.V. MAANDBLAD SUCCES[®] - DEN HAAG

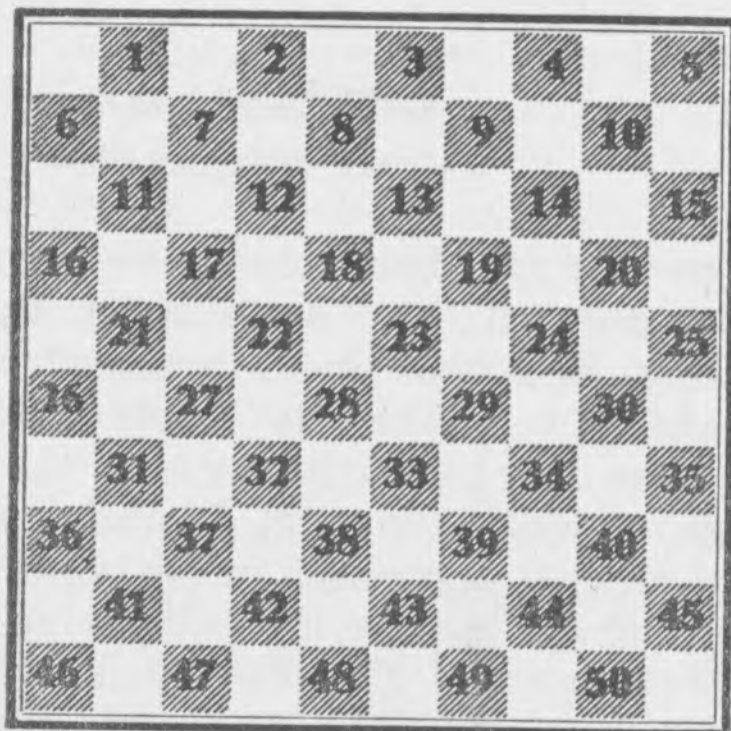
Een lichte studie met veel resultaat.

Dit werkje zal geen moeilijke vraagstukken behandelen. Het heeft geen andere bedoeling dan den „huisdammer” enige noodzakelijke spelkennis bij te brengen en daartoe zal het zich bepalen tot eenvoudige voorbeelden. Het bestuderen ervan zal slechts korte tijd in beslag nemen en toch zal de damspeler, mits enige aanleg aanwezig is, in deze tijd flinke voordeelingen kunnen maken. Dit boekje bepaalt zich tot voorbeelden, die gemakkelijk in de partij tot uitdrukking kunnen worden gebracht. Dit zal den lezer al spoedig het resultaat kunnen opleveren, dat hij van een speler, van wien hij tot nog toe steeds verloren heeft, ook eens met toepassing van zijn pas verworven kennis een partij zal winnen.

Voor de studie van het volgende is kennis van de notatie noodzakelijk. U kunt

de velden, waarop wordt gespeeld (steeds de donkere) op de volgende wijze nummeren:

Zwart

Wit

U doet het best, bij de bestudering van dit boekje uw dambord voor u te nemen. Nu nummert u het bord geheel in leesrichting, van boven naar beneden en van links naar rechts. Hierbij rekent u, dat de speler met zwart „boven” zit, die met wit „beneden”. Steeds moet een wit vakje aan de rechterhand zijn.

Wanneer het spel een aanvang neemt, staan de zwarte stukken op de velden 1 tot en met 20. De velden 21 tot en met 30 zijn onbezet, terwijl de witte stukken staan opgesteld op de velden 31 tot en met 50.

Elke schijf kan één veld schuin vooruit geplaatst worden. Wilt u de zet noteren, dan noemt u eerst het veld van vertrek en daarna dat van aankomst. Beide nummers worden gescheiden door een liggend streepje. Indien u hierbij tevens aangeeft, in welke volgorde de zetten zijn gespeeld, krijgt u b.v. het navolgende overzicht.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	33—29	20—24
2.	29×20	15×24
	enz.	

Dit wil dus zeggen, dat bij de eerste zet wit (die steeds begint) schijf 33 op veld 29 heeft gespeeld. Hierna speelde zwart schijf 20 op veld 24.

Wit was dus weer aan de zet. Achter de zwarte schijf op veld 24 bevindt zich in schuine richting een onbezet veld (20). Als u slaan kunt, moet u ook slaan. Wit plaatst schijf 29 dus op veld 20 en neemt

hierna het zwarte stuk 24 van het bord. De twee cijfers, die een slag aanduiden, worden gescheiden door het teken $\times$. Zwart is weer aan de zet en slaat met schijf 15 naar 24. Reglementair zou hij ook 14×25 mogen slaan. Op deze wijze kan een gehele partij worden opgeschreven.

Reeds winst na enkele zetten.

Het genummerde diagram geeft aan, hoe het bord moet liggen. Iedere speler heeft op de eerste rij *links vóór zich* een donker veld.

Na de spelbewegingen:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	33—28	18—22

mag wit wel 38—33 spelen, doch na 39—33 zou hij als volgt twee stukken verliezen:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
2.	39—33	22—27
3.	32×21	

Wit kan ook met 31×22 slaan, doch ook dan speelt zwart 19—23.

3.		16×27
----	-------	-------

Na 17×26 zou van de slag niets terecht komen. Bovendien is wit dan weer aan de zet.

4.	31×22	19—23
5.	28×19	17×30
6.	35×24	

En zwart slaat met 20×29 of 14×23 (naar verkiezing). In beide gevallen zal hij twee stukken winnen en hij zal in het verdere spel al een grote fout moeten maken, wil de winst hem ontgaan.

Hier ziet u dus een voorbeeld van een slag, welke meer dan één stuk oplevert. U zult hier al aanstonds in de partij uw voordeel mee kunnen doen.

Deze zelfde slag kan ook op de volgende wijze voorkomen. Een uitroepteken geeft aan, dat een zet goed is; een vraagteken, dat ze niet sterk is.

U speelt in de beginstelling:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	32—28	18—23
2.	37—32?	23—29!

Nadat wit op veld 23 heeft geslagen, speelt zwart 17—22 enz.

De dam.

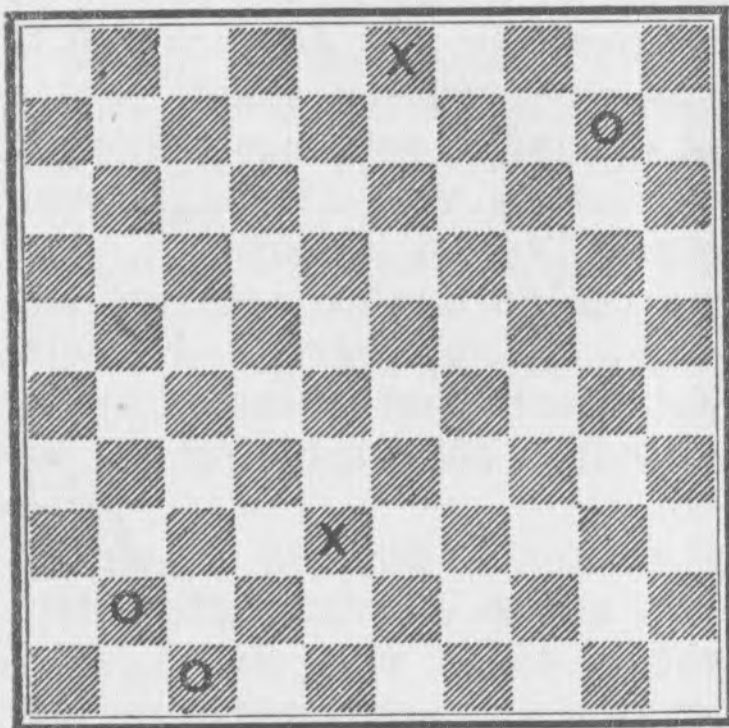
Een schijf, die de „overzijde” van het bord bereikt, dus daar waar de tegenstander zit, wordt geplaatst, wordt *dam*.

Wit kan dus dam nemen op een van de velden 1, 2, 3, 4, 5; zwart op een van de velden 46, 47, 48, 49 of 50.

De dam heeft, zowel in het slaan als het zetten, de *verlengde werking* van een schijf.

Het volgend voorbeeld maakt dit duidelijk.

Zwart

Wit

× = zwarte schijf; o = witte schijf.

Zwart: twee schijven op 3 en 38.

Wit: drie schijven op 10, 41 en 47.

Gemakshalve wordt in alle voorbeelden aangenomen, dat wit aan de zet is. Wit kan hier winnen door:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	47—42	38×36
2.	10— 5	

En zwart kan niet 36—41 spelen, daar dit stuk door de witte dam zou worden geslagen. Op 3—9 van zwart speelt wit b.v. 5—46. Natuurlijk kan de dam ook b.v. op 23 of 28 enz. worden gezet. Niet echter op veld 41, omdat ze zou worden geslagen en ook niet op veld 19. Reglementair is dit natuurlijk wel geoorloofd, doch het zou een ondoordachte zet van wit zijn. Op 5—19? speelt zwart 9—13, wit moet slaan en zwart komt eveneens op dam. De partij eindigt dan onbeslist of wel remise.

Als wit echter de lijn van 5 naar 46 bezet houdt — en de eenvoudigste zetten zijn dan wel 5—46 en weer 46—5, zal hij de partij winnen, daar zwart op de duur zijn stukken moet offeren.

„Maar,” zal de oplettende lezer vragen, „zwart sloeg van 38 naar veld 36; werd dit stuk, toen het op veld 47 (damlijn) kwam, eigenlijk geen dam?”

Dit zou zo zijn, als de slag op veld 47 ook eindigde, doch de slag is eerst op veld 36 voltooid. Zwart moet dus doorslaan en de schijf blijft schijf.

In het volgende voorbeeld komt het verschil duidelijk uit.

Zwart 1 schijf op 39.

Wit twee schijven op 37 en 48.

Als wit nu 48—43 speelt, slaat zwart 39×48. Het stuk kan *als schijf* niet doorslaan en wordt dus dam. Wit is nu echter weer aan de zet, zodat de dam door zwart pas bij de volgende zet gebruikt kan worden.

De meerslagregel.

Zoals u zag, is „slaan” volgens het reglement verplicht. Een tweede verplichting is de slag van het grootste aantal stukken te volgen. Kunt u aan de ene kant één stuk slaan en aan de andere kant twee of meer, dan moet u de slag nemen, die het grootste aantal stukken oplevert. Een stelling die een en ander verduidelijkt.

Zwart: 6 schijven op 12, 13, 14, 15, 17 en 18.

Wit: 6 schijven op 25, 27, 29, 38, 39 en 44.

Als zwart nu aan de zet is, kan deze 18—22 spelen. Wit kan naar veld 20 en ook naar 7 slaan. De eerste slag levert 3 stukken op, de tweede slechts 2. Wit is dus gedwongen tot 27×20 en zwart slaat met 15 naar 42.

Als zwart in plaats van deze goede zet 17—22? speelt, kan wit laten volgen:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.		(17—22)
2.	38—32	22×31
14		

3.	32—27	31×22
4.	25—20	15×33
5.	39×10	

In plaats van 15×33 mocht zwart dus niet 14×25 slaan.

U moet dus de slag nemen, die het grootste aantal stukken oplevert. Of hierbij een dam is en of een dam zelf slaat, doet er niet toe. In dit opzicht heeft de dam de waarde van een schijf.

Damslag gaat dus *nooit voor*, of het moest zijn, dat hierdoor meer stukken kunnen worden geslagen.

Slechts éénmaal over hetzelfde stuk.

U mag slechts éénmaal over hetzelfde stuk slaan en de stukken, die geslagen zijn, mogen eerst, nadat de slag is uitgevoerd, van het bord worden genomen.

In de stelling:

Zwart een dam op 14.

Wit twee dammen op 10 en 19,

kan wit b.v. 19—41 spelen. Zwart kan nu slechts één van de beide witte dammen slaan b.v. 14×5 en nu is wit met de andere dam aan de zet. Hij wint nu met 41—46. Als zwart de andere dam neemt, volgt hetzelfde, doch nu aan de andere kant van het bord.

Enige vraagstukken.

Bij de navolgende stellingen geldt, indien niets anders wordt aangegeven, de regel: „Wit begint en wint.” U zult goed doen, niet aanstonds de oplossingen, welke aan het einde van dit hoofdstuk worden gegeven, te raadplegen. Door eerst zelf naar de winst te zoeken, zult u uw inzicht in de partij bevorderen.

Wat het eindspel, de stellingen met weinig stukken betreft, zij opgemerkt, dat de dam in het algemeen een sterker wapen in de verdediging dan in de aanval is.

Drie dammen tegen één eindigt gewoonlijk, ondanks het overwicht van twee stukken, met remise. Het sterkst staat de zwakkere partij dan op de lange lijn (van 5 tot 46).

In de stelling:

Zwart: een dam op 46.

Wit: drie dammen op 34, 35 en 45,

staat zwart veilig, indien hij de dam op de velden 41, 37, 32 of 28 plaatst. Op b.v. 46—5 zou zwart door 35—19 van wit verliezen.

Bij goed spel van zwart eindigt de partij

dus remise. Een vierde dam doet de partij voor wit winnen. U plaatst deze b.v. op veld 50.

Enkele stellingen vormen echter een uitzondering op deze regel.

No. 1.

Zwart 2 schijven op: 5 en 19.

Wit 2 schijven op: 29 en 35.

No. 2.

Zwart 1 schijf op: 37.

Wit 2 schijven op: 10 en 46.

(Winst op twee manieren. Zie eens of u ze beiden kunt vinden.)

No. 3.

Zwart 1 schijf op: 36.

Wit 2 schijven op: 9 en 24.

No. 4.

Zwart 1 schijf op: 38.

Wit 3 schijven op: 20, 30 en 39.

(Wit kan alleen winnen door een z.g.

vangstelling voor de zwarte dam te vormen.)

No. 5.

Zwart 1 dam op: 40.

Wit drie dammen op: 14, 32 en 38.

(3 dammen tegen 1 en toch is de partij alleen te winnen, als er een vangstelling voor de zwarte dam kan worden gevormd. Deze is hier aanwezig. Wits eerste zet is hoogst verrassend. Een zet om te onthouden!)

No. 6.

Zwart 5 schijven op: 8, 19, 25, 26 en 29.

Wit 4 schijven op: 28, 31, 35 en 42.

(Denk aan de meerslagregel!)

No. 7.

Zwart twee schijven op: 6 en 28. Dam op 50.

Wit twee schijven op: 17 en 29. Dam op 48.

No. 8.

Zwart een schijf op 32. Dam op 46.

Wit twee dammen op: 26 en 33.

(Wie aan de zet is en niet *kan* spelen, is verloren.)

No. 9.

Zwart één dam op: 2.

Wit drie dammen op: 23, 39 en 44.

No. 10.

Zwart één schijf op: 34. Dam op 48.

Wit twee schijven op: 26 en 44. Dam op 35.

Nu hebt u tien problemen gehad. Werk ze nog eens door, vóór u verder gaat. Bij dammen is het als bij andere dingen, dat haastige spoed zelden goed is.

No. 11.

Zwart 1 schijf op: 26. Dam op 10.

Wit vier schijven op: 36, 42, 47 en 48.

No. 12.

Zwart twee schijven op: 5 en 15. Dam op 50.

Wit drie schijven op: 8, 25 en 28. Dam op 33.

No. 13.

Zwart 7 schijven op: 7, 8, 9, 13, 15, 19 en 36.

Wit 7 schijven op: 29, 30, 33, 34, 35, 43 en 47.

No. 14.

Zwart 4 schijven op: 7, 17, 19 en 20. Dam op 45.

Wit 6 schijven op: 18, 30, 32, 33, 39 en 42.

(Niet tweemaal over hetzelfde stuk en de stukken eerst *na* de slag van het bord nemen!)

No. 15.

Zwart 18 schijven op: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 23 en 24.

Wit 18 schijven op: 27, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48 en 49.

(Wit behaalt een voordeel, dat hem zeker de partij doet winnen, ofschoon het nog wel een aantal zetten kan duren.)

Nu komen er standen met meer stukken op het bord. U doet het beste de stellin-

gen op het bord te zetten en dan even rustig aan te zien. Probeer de oplossing te vinden *zonder de stukken aan te raken*. Niet proberen en het eens trachten te berekenen, zoals het ook in de partij moet gebeuren.

No. 16.

Zwart 13 schijven op: 2, 3, 4, 8, 9, 11, 12, 14, 17, 18, 19, 23 en 24.

Wit 13 schijven op: 27, 28, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 48 en 50.

No. 17.

Zwart 17 schijven op: 2, 3, 4, 6, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24 en 25.

Wit 17 schijven op: 27, 28, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 47, 48 en 49.

(Wit behaalt groot voordeel.)

No. 18.

Zwart 17 schijven op: 2, 3, 4, 6, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24 en 25.

Wit 17 schijven op: 27, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48 en 49.

No. 19.

Zwart 15 schijven op: 2, 3, 4, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21, 23 en 24.

Wit 15 schijven op: 25, 27, 30, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45 en 48.

Als u de voorgaande vraagstukken goed hebt bestudeerd, moet u in staat zijn ook de oplossing van deze stelling te vinden. Deze zettenreeks komt heel veel voor in partijen. U kunt er dikwijls succes mee hebben.

No. 20.

Zwart 5 schijven op: 1, 3, 19, 29 en 40.

Wit 4 schijven op: 12, 38, 43 en 50.

No. 21.

Zwart 5 schijven op: 1, 3, 19, 29 en 40.

Wit 5 schijven op: 12, 32, 38, 43 en 50.

No. 22.

Zwart 8 schijven op: 9, 12, 13, 16, 18, 19, 24 en 26.

Wit 8 schijven op: 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40 en 48.

(Wit maakt dam.)

No. 23.

Zwart 6 schijven op: 3, 8, 17, 19, 23 en 24.

Wit: 6 schijven op: 25, 28, 32, 33, 34 en 35.

No. 24.

Zwart 10 schijven op: 3, 8, 12, 13, 16, 18, 19, 23, 24 en 26.

Wit 10 schijven op: 25, 27, 28, 30, 32, 33, 35, 37, 38 en 39.

De oplossing is niet diep verborgen, maar wel verrassend. Dat de schijven 19 en 13 weggaan, komt al zeer onverwacht.

No. 25.

Zwart 6 schijven op: 4, 10, 20, 23, 26 en 30.

Wit 6 schijven op: 31, 32, 37, 39, 41 en 45.

No. 26.

Zwart 6 schijven op: 2, 8, 12, 14, 16 en 29.

Wit 6 schijven op: 21, 22, 23, 27, 28 en 34.

No. 27.

Zwart 11 schijven op: 2, 3, 8, 9, 12, 16, 18, 19, 23, 24 en 26.

Wit 11 schijven op: 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 43, 46, 47 en 48.

No. 28.

Zwart 11 schijven op: 7, 9, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 23, 24 en 25.

Wit 11 schijven op: 27, 28, 32, 33, 34, 35, 38, 39, 40, 43 en 45.

(Wit behaalt winnend voordeel.)

No. 29.

Zwart 10 schijven op: 2, 3, 6, 11, 12, 13, 14, 16, 18 en 21.

Wit 10 schijven op: 27, 28, 29, 32, 35, 36, 37, 38, 42 en 48.

No. 30.

Zwart 14 schijven op: 2, 3, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 21, 23 en 24.

Wit 14 schijven op: 26, 27, 28, 31, 32, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45 en 48.

Zet u deze stelling nog eens op, als u uw bevindingen met de oplossing hebt vergeleken. In het eerst lijkt het onmogelijk,

dat wit op dam komt. De slag naar 20
ruimt echter alle moeilijkheden uit de
weg.

No. 31.

Zwart 14 schijven op: 2, 3, 6, 9, 10, 11, 14,
16, 17, 18, 19, 21, 23 en 24.

Wit 14 schijven op: 26, 27, 28, 31, 32, 35,
37, 38, 39, 40, 42, 43, 45 en 48.

No. 32.

Zwart één schijf op: 15. Dam op 46.

Wit twee schijven op: 6 en 25. Dam op 24.

No. 33.

Zwart 7 schijven op: 3, 8, 13, 16, 18, 19
en 24.

Wit 7 schijven op: 28, 30, 32, 33, 35, 38
en 39.

No. 34.

Zwart 14 schijven op: 1, 2, 3, 6, 8, 9, 11,
12, 13, 15, 16, 18, 20 en 24.

Wit 14 schijven op: 28, 29, 32, 33, 35, 36,
37, 39, 40, 42, 43, 45, 48 en 49.

(Zwart aan de zet.)

No. 35.

Zwart 14 schijven op: 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 19, 23 en 24.

Wit 14 schijven op: 22, 28, 32, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 45, 48 en 49.

(Wit maakt dam.)

No. 36.

Zwart 17 schijven op: 3, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24 en 25.

Wit 17 schijven op: 27, 28, 30, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 47, 48 en 49.

(Wit maakt dam.)

Een slag om te onthouden. De verplichting tot het slaan van het grootste aantal regelt ook nu de afwikkeling.

No. 37.

Zwart 10 schijven op: 3, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 19, 23 en 24.

Wit 10 schijven op: 27, 28, 32, 33, 37, 38, 42, 43, 48 en 49.

No. 38.

Zwart 11 schijven op: 3, 8, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24 en 25.

Wit 11 schijven op: 28, 29, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 44 en 48.

No. 39.

Zwart 12 schijven op: 3, 6, 8, 9, 11, 13, 15, 16, 18, 19, 23 en 29.

Wit 12 schijven op: 27, 28, 30, 31, 32, 35, 36, 38, 43, 47, 48 en 49.

Door de voorgaande vraagstukken na te spelen, hebt u uw inzicht zoveel verbeterd, dat u dit vraagstuk kunt oplossen zonder de uitwerking te raadplegen. Merk op hoe sterk de witte stukken op 30 en 35 staan!

No. 40.

Zwart 13 schijven op: 3, 6, 8, 11, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23 en 29.

Wit 13 schijven op: 27, 28, 30, 31, 32, 35, 36, 38, 42, 43, 44, 48 en 49.

(Mag wit 30—24 spelen?)

No. 41.

Zwart 16 schijven op: 2, 3, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 23, 24 en 26.

Wit 16 schijven op: 25, 28, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 47, 48 en 49.

(Wit wint een schijf.)

No. 42.

U zet in de stelling van No. 41 het witte stuk 47 op veld 46. Mag wit nu ook de schijfwinst nemen?

No. 43.

Zwart 20 schijven op: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23 en 26.

Wit 20 schijven op: 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49 en 50.

(Wit wint een schijf.)

No. 44.

Zwart 17 schijven op: 2, 3, 4, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24 en 26.

Wit 17 schijven op: 27, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 47, 48 en 49.

(Wit behaalt winnend voordeel.)

Ook hier weer geldt: „Kennnis is macht”. De zwarte stelling is aardig aaneengesloten en men zou niet licht denken, dat wit voordeel kan behalen. Maar wie de slag kent, zal er plezier van beleven, want hij kan heel veel voorkomen.

No. 45.

Zwart 15 schijven op: 1, 2, 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 19, 23, 24 en 25.

Wit 15 schijven op: 27, 28, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 40, 42, 43, 45, 47, 48 en 49.

(Wit wint een schijf.)

No. 46.

Zwart 11 schijven op: 3, 6, 8, 11, 13, 14, 16, 19, 21, 23 en 24.

Wit 11 schijven op: 27, 28, 32, 34, 35, 37, 38, 42, 43, 48 en 49.

(Wit wint een schijf en bij goed spel de partij.)

No. 47.

Zwart 12 schijven op: 3, 6, 8, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 23 en 24.

Wit 12 schijven op: 27, 28, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 43, 47 en 48.

(Wit wint een schijf.)

Deze slag gelijkt op een der voorgaande. Tracht het nu eens te berekenen, zoals dat ook in de partij moet gebeuren. Dus zonder de stukken aan te raken. Het vinden van de oplossing geeft dan veel voldoening. Als u alle vraagstukken hebt gehad, moet u ze nog eens naspelen. Dit is een uitstekende oefening en repetitie. Aan het resultaat zult u merken, dat u dan heel wat beter speelt dan vroeger.

Oplossingen van de vraagstukken.

No. 1.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	29—24	19×30
2.	35×24	5—10
3.	24—20	10—15
4.	20—14	verloren.

No. 2.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	46—41	37×46
2.	10— 5	verl.

Tweede winst:

1.	10— 5	37—42
2.	5—37	42×31
3.	46—41	verl.

No. 3.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	9— 4	36—41
2.	4—10	verl.

Want op zwart 41—46 volgt wit 10—5.
Op zwart 41—47 volgt wit 10—15, zwart
slaat en wit slaat de zwarte dam.

No. 4.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	20—15	38—42
2.	39—34	verl.

Op zwart 42—47 volgt wit 30—24 en op
zwart 42—48 wit 30—25.

No. 5.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	38—29	40×46

Op zwart 40×37 of ×41 wordt de zwarte
dam geslagen.

Zwart kan ook naar veld 10 of 5 slaan.
De oplossing is dan dezelfde, alleen aan
de andere kant van het bord.

2. 14—5 en zwart staat verloren.

No. 6.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	28—23	26×48

2.	23×34	48×30
3.	35×2	verl.

No. 7.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	29—23	28×19
2.	48—30	50×11
3.	30×16	verl.

No. 8.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	26—37	32×41
2.	33—47 en zwart heeft geen zet.	

No. 9.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	23—40	2—19
Op zwart 2—16 speelt wit 39—43 en 40—35.		
2.	39—30	19×35
3.	44—49 en wint.	

Zoals gezegd, zijn stellingen van drie dammen tegen één meestal remise. Om onno-

dig lang spelen tegen te gaan, heeft men bepaald, dat, indien de éne dam op de lange lijn is geplaatst, de speler met drie dammen in drie zetten moet winnen. Staat de ene dam niet op de lange lijn, dan worden nog tien zetten gespeeld. Hierna is het spel remise, tenzij de bezitter van de drie dammen kan aantonen, dat hij onafhankelijk van het spel van den tegenstander gewonnen staat.

No. 10.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	44—39	34×43
2.	35—49	verl.

Zwart kan alleen met de dam spelen op de velden 42, 37 en 31. Steeds worden schijf en zwarte dam door de witte dam geslagen.

No. 11.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	42—37	10×46

Op 10×41 speelt wit 36—31, zwart 26×37 en wit 47×36 .

2.	36—31	26×37
----	-------	----------------

3.	47—41	37—42 (de enige
4.	48×37	verl. zet.)

Zwart heeft geen zet meer.

No. 12.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	33—20!	50×3 (meerslag)
2.	20—14	3×20
3.	25×14	15—20

Op 5—10 heeft wit dam en wint deze gemakkelijk.

4.	14×25	5—10
5.	25—20	verl.

No. 13.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	29—23	19×48
2.	47—41	36×47
3.	30—25	48×30
4.	35×24	47×20
5.	25×1	verl.

De zwarte stukken kunnen niet over de door de witte dam bezette lijn komen.

No. 14.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	30—25	45×12
2.	25×23	12×28

Zwart slaat de stukken 23, 39, 42 en 32 tot veld 28. Hierna mogen de stukken pas van het bord worden genomen. De witte schijf 33 blijft dus staan.

3.	33×2	verl.
----	---------------	-------

No. 15.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	27—22	18×27
2.	32×21	16×27
3.	33—29	24×33
4.	38×16	

Wit wint twee stukken en later ook de zwarte schijf op 27.

No. 16.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	35—30!	24×44
2.	28—22	17×28

3.	33×24	44×33
4.	38×16 met winst van drie stukken.	

No. 17.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	27—22	18×27
2.	34—30	25×34
3.	40×18	13×22
4.	28×26	

Met winst van een schijf. Ook het zwarte stuk 27 gaat verloren.

No. 18.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	27—22	18×27
2.	34—30	25×34
3.	40×18	13×22
4.	33—29	24×33
5.	39×26 met hetzelfde resultaat als in No. 17.	

No. 19.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	27—22	18×27

2.	25—20	14—34
3.	40×18	13×22
4.	33—29	24×33
5.	39× 6	verl.

No. 20.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	50—44	40×49
2.	38—33	49× 8
3.	33×2	3— 9
4.	2—19	verl.

No. 21.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	50—44	40×49
2.	38—33	49× 8
3.	33× 2	verl.

No. 22.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	37—31	26×28
2.	33×22	18×27
3.	38—32	27×38

4.	39—33	38×29
5.	34× 3	

No. 23.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	25—20	24×15
2.	28—22	17×30
3.	35× 2	verl.

Op zwart 23—29 speelt wit 2—7, zwart 29—33, wit 7—11.

No. 24.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	25—20	24×15
2.	30—24	19×30
3.	28×19!	13×24
4.	37—31	26×28
5.	33× 2	verl.

No. 25.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	32—28	23×32
2.	37×28	26×46

3.	39—34	46×40
4.	45× 5	verl.

No. 26.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	23—18	12×32
2.	27×38!	16×18
3.	34× 3	verl.

No. 27.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	32—28	23×41
2.	47×36	26×37
3.	38—32	37×28
4.	33× 4	verl.

No. 28.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	34—30	25×34
2.	40×18	13×31
3.	32—27	31×22
4.	28× 8	verl.

Slaan naar 8 is sterker dan naar 6, omdat in het laatste geval zwart 7—12 speelt en op wit 6—1 zwart 19—23 laat volgen.

No. 29.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	29—23	18×29
2.	38—33	29×47
3.	48—42	47×31
4.	37×10	verl.

No. 30.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	28—22	17×28
2.	26×17	11×22
3.	27×20	14×25
4.	32× 5	verl.

No. 31.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	28—22	17×28
2.	26×17	11×22

3.	31—26	22×31
4.	26—21	16×27
5.	37×26!	28×37
6.	42×15	verl.

No. 32.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	25—20	46—5
Op b.v. 46—28 speelt wit 24—35 met winst.		

2.	6— 1	5—46
3.	1—40	46— 5
4.	40—44!!	5—46
5.	44—35	46— 5
6.	20—14	verl.

No. 33.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	28—23	19×37
2.	30×19	13×24
3.	38—32	37×28
4.	33× 2	verl.

No. 34.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.		24—30
2.	35×24	18—23
3.	29× 7	20×47

No. 35.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	32—27	23×21
2.	38—32	17×28
3.	32× 5	

Zwart kan nu het best 11—17 spelen (dreigt de dam met 13—19 af te nemen).

Op wit 5—32 speelt zwart 21—27 en op wit 5—19 zwart 15—20 en 20—24.

No. 36.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	33—29	24×31
2.	37×17	12×21
3.	30—24	20×29

4.	32—28	23×32
5.	34× 1	

Ook als zwart eerst 19×30 slaat, volgt deze damzet.

No. 37.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	27—21	16×27
2.	32×21	23×41
3.	21—17	11×22 of 12×21
4.	42—37	41×32
5.	38× 7	verl.

No. 38.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	35—30!!	24×35
2.	28—23	19×28
3.	33×11	16× 7
4.	29—24	20×29
5.	34× 1	verl.

No. 39.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	38—33	29×38
2.	30—24	19×30
3.	28×19	13×24
4.	27—21	38×27 of 16×27
5.	31×4	verl.

No. 40.

Neen, want er zou volgen:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	30—24	19×30
2.	35×33	21—26!
3.	28×19	26×50

No. 41.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	37—31	26×37
2.	32×41	23×32
3.	38×16 met schijfwinst.	

No. 42.

Neen, want het verloop zou zijn:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	37—31	26×37
2.	$32 \times 41?$	23×32
3.	38×16	14—20
4.	25×23	18×47

No. 43.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	27—21	16×27
2.	32×12	23×41
3.	$12 \times 23!$	26×37

Ook 19×28 geeft stukverlies.

4.	42×31	19×28
5.	46×37	

En wit wint schijf 28.

No. 44.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	34—29	23×34
2.	40×20	15×24 of 14×25

3.	27—22	18×27
4.	32×21	16×27
5.	28—23	19×28
6.	33×11	6×17
7.	37—31	26×37
8.	42×11	

Wit heeft een stuk gewonnen en zwart moet met 12—17 een tweede stuk geven om wit van dam af te houden.

No. 45.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	33—29	24×22
2.	27× 7	1×12
3.	35—30	25×34
4.	40× 7	

Zwart moet nu 8—12 en 13×22 spelen. Hij heeft een stuk verloren.

No. 46.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	34—29	24×31
2.	37×17	11×22

3.	32—28	23×32 of 22×33
4.	38×20	

En vervolgens zwart 3—9, wit 20—15, zwart 9—14, wit 35—30, voortgezet met 30—25, 25—20 en 15—10.

No. 47.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	27—22	18×27
2.	32×21	23×41
3.	21—17	11×22
4.	42—37	41×32
5.	38×29	

Iets over positieospel.

De voorgaande vraagstukken hebben den lezer reeds bekend gemaakt met een aantal veel voorkomende spelvormen. Maar niet iedere partij eindigt met een slag, waarmede een der spelers winnend voordeel behaalt. In zeer veel gevallen komt het aan op het handhaven van een goede positie, waarbij het noodzakelijk is de velden te bezetten, die over het algemeen een gunstig spel waarborgen. Deze velden zijn niet voor alle soorten van stellingen gelijk, doch meestal zal wit goed doen de velden 27 en 28 te bezetten. Voor zwart zijn dit de vakken 23 en 24.

Vele beginners hebben een voorkeur voor spelen naar de rand. De meeste goede posities worden echter op het midden opgebouwd. Een algemene regel is hierbij niet te geven. U zult het door verdere studie en ervaring moeten leren.

De kroonschijf.

Het belangrijkste stuk voor zwart is het middelste op de eigen damlijn, dus schijf 3; voor wit is dit schijf 48. Men noemt deze stukken de kroonschijven. Haar betekenis komt goed uit in de volgende opening.

U speelt dus in de aanvangspositie:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	33—28	18—23

Op deze wijze wordt de partij vele malen geopend.

2.	39—33	12—18
3.	31—27	17—21
4.	44—39	21—26

Zonder de aanwezigheid van het witte stuk op 48 zou het wit nu niet gemakkelijk gelukken aan de linkerkant van het bord te spelen. Schijf 48 stelt hem echter in staat het zwarte stuk op 26 te verwijderen met:

5.	37—31	26×37
6.	42×31	

Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat het zwarte stuk op veld 26 altijd sterk staat en dat wit het best doet, dit steeds te ruilen. Maar de mogelijkheid voor wit, zo nodig 37—31 en 42×31 te spelen, maakt, dat wit niet zo spoedig om een goede zet verlegen zit. Hij kan dus in vele gevallen gemakkelijk een speelbare zet vinden en dat is in sommige gevallen heel wat waard.

Een opsluiting.

U speelt nog eens de eerste vier zetten van de voorgaande opening. Nu zet u in plaats van met 37—31 voor wit eens anders voort en wel met:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
5.	36—31	7—12
6.	41—36	20—24
7.	50—44	14—20

Wit is nu aan de linkervleugel geraakt in een positie, welke men een „opsluiting” noemt. Hij heeft aan deze kant minder zetten dan onder andere omstandigheden mogelijk zijn. De zet 28—22 is bijna altijd verkeerd. Wel kan wit 27—22 spelen. Daarentegen zou 46—41 een zwakke zet zijn.

B.v.

8.	46—41	10—14
9.	27—22	18×27
10.	31×22	12—18

Wit kan nu het schijfverlies niet tegen gaan. Hij kan nog 22—17 spelen, zwart

11×22, wit 28×17. Zwart wint nu met 1—7 en daarna 7—12 een stuk.

Anders zou de situatie zijn, indien wit niet 46—41, maar 47—41 had gespeeld. Dan zou in deze stelling schijf 47 op veld 46 staan en op 12—18 van zwart had wit 37—31 kunnen spelen, zodat hij op 18×27 van zwart steeds kon terugslaan.

Een opgesloten stelling aan de andere vleugel.

Weer gaat u uit van de aanvangspositie.
U speelt nu:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	35—30	20—25
2.	40—35	15—20
3.	45—40	20—24
4.	50—45	10—15
5.	33—28	18—23
6.	39—33	15—20
7.	44—39	12—18

Wit kan nu in moeilijkheden komen, daar aan de rechtervleugel zowel 34—29 als 33—29 onspeelbaar is.

Gedwongen zetten.

Wanneer de tegenstander u kan dwingen, een bepaalde zet te spelen, hangt het natuurlijk geheel van de omstandigheden af, of u daardoor in het nadeel zult komen. In het algemeen zult u echter goed doen, dergelijke situaties te voorkomen, vooral als de gevolgen niet overzichtelijk zijn.

U neemt nu als voorbeeld:

Zwart 15 schijven op: 2, 3, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 25 en 26.

Wit 15 schijven op: 27, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 48 en 49.

Beide spelers hebben een goede stelling. Wit aan de zet en heeft een paar zetten, die geen kwaad kunnen, b.v. 34—29.

Eveneens is mogelijk 42—37. Dit geeft een kansje voor het geval, dat zwart met 2—7? antwoordt. Wit speelt dan 27—21 en, onafhankelijk van de wijze waarop zwart slaat, 28—23 en 33×2.

Neem nu eens aan, dat wit 27—22 speelt. Hij kan dit doen in de overweging, dat hij op 12—18 (waarmee zwart het stuk op 22

bedreigt) altijd nog 32—27 kan spelen. Als wit nog een zet verder ziet, zal hij merken, dat zwart hierop weer met 18—23 kan voortzetten en dat dan weer met 38—32 van wit moet worden aangevuld. Het is mogelijk, dat wit dit alles voorziet. Maar het is de vraag of hij zich reenschap geeft van de belangrijke verandering, welke de positie door deze beide voor wit gedwongen zetten ondergaat. Als u nu eens het geheele verloop nagaat, zult u zien, dat wit na 27—22 in het voor hem gunstigste geval een stuk moet verliezen.

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	27—22?	12—18
Op wit 22—17 speelt zwart nu 18—22. Toch is het beter een stuk te geven dan het volgende toe te laten:		
2.	32—27	18—23
3.	38—32	23—29!!

Op wit 34×23 volgt nu zwart 25—30 en 20×47.

4.	33×24	20×29
5.	34×23	14—20

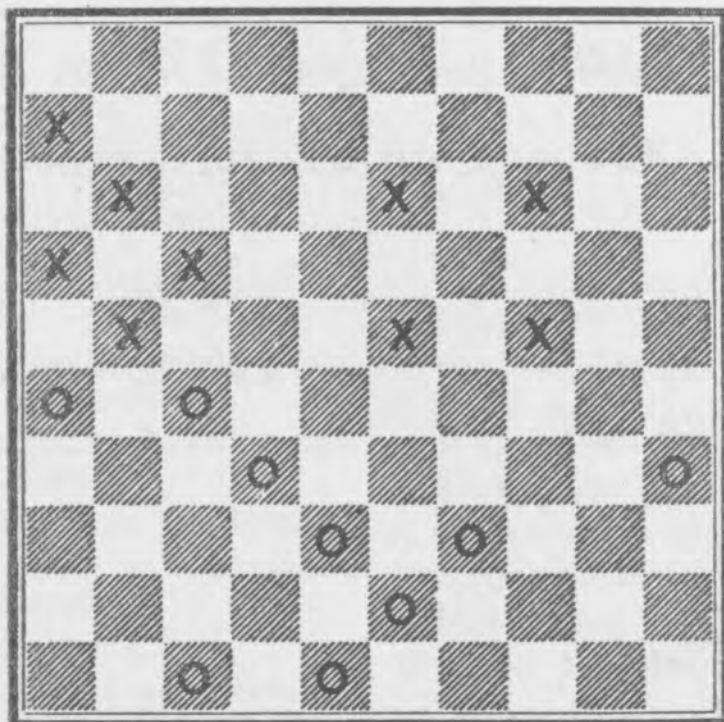
6.	23×14	13—19
7.	14×23	16—21
8.	27×16	25—30
9.	35×24	20—47

Dit is dus al een aardig diep verborgen slagzet. Door een gedwongen zet kunt u ongemerkt in een verloren stelling komen. In zulke gevallen moet u zich dus alle mogelijkheden goed kunnen voorstellen.

Slotstelling.

Tot slot nog een stelling, waarin het na-
deel van een opsluiting al zeer duidelijk
uitkomt.

Zwart

Wit

Zwart staat opgesloten aan zijn rechter-
vleugel. De stukken 6, 11, 16, 17 en 21 zijn
onspeelbaar, terwijl wit deze opsluiting
kan handhaven met slechts drie stukken
n.l. 26, 27 en 32.

Zwart's laatste zet was 18—23 en hij had

hiermee de bedoeling 23—28 te spelen, wit 32×23 , zwart 21×32 , wit 38×27 , zwart 17—21 en 11×31 . Wit laat het echter zo ver niet komen. In de diagramstelling is hij aan de zet en hij beslist de partij door:

	<i>Wit</i>	<i>Zwart</i>
1.	32—28	23×32

Op 21×32 speelt wit 28×10 , eveneens met winst.

2.	27—22	17×28
3.	26×17	11×22
4.	38×29	

Boekjes, die hun belofte houden:

DE GELE SUCCES-BOEKJES

Zeven boekjes naar vrije keus voor slechts één gulden (14 boekjes f 2.—; 21 boekjes f 3.— enz.), mits besteld per postrekening of postwissel.

Wilt U op het strookje uitsluitend de bestel-NUMMERS opgeven?

Voor winkeliers:

- 37 Zó slaagt een winkelbediende.
- 40 Geld verdienen met verkoop-automaten.
- 39 Zó koopt en bouwt u een winkelzaak.
- 16 Prettig in de omgang.
- 36 Zó kunt u karakters doorgronden.
- 4 Organiseer u zelf.
- 10 Zaken doen per telefoon.
- 35 Zó houdt een winkelier zijn klanten vast.
- 33 Zó vergroot een winkelier zijn omzet.
- 22 Inkopen is een kunst.
- 24 Zó schrijft u teksten en brochures.
- 11 Verkopen per brief.
- 30 Zó bezuinigt u in zaken.
- 14 Verkopen over de toonbank.

- 12 Verkopen per advertentie.
- 15 Verkopen door de etalage.
- 19 Verdienen met een kleine winkel.
- 29 Zó is een eenvoudige winkelboekhouding.
- 28 Zó verlicht u efficient.
- 21 Winstwoordenboek.
- 42 Goede manieren.
- 17 Het woord voeren.
- 5 Lezen om vooruit te komen.

Voor handelsreizigers:

- 26 Zó slaagt een jong verkoper.
- 32 Zó krijgt u moed en zelfvertrouwen.
- 42 Goede manieren.
- 16 Prettig in de omgang.
- 36 Zó kunt u karakters doorgronden.

- 5 Lezen om vooruit te komen.
- 3 Een boodschap aan Garcia (De weg naar succes).
- 4 Organiseer u zelf.
- 34 Zó slaagt een MAN.
- 9 Meer orders voor den vertegenwoordiger.
- 31 Zó krijgen vertegenwoordigers contact.
- 21 Winstwoordenboek
- 17 Het woord voeren.
- 10 Zaken doen per telefoon.
- 11 Verkopen per brief.
- 38 Geld verdienen met het schrijven van persartikelen.

Voor ieder zakenman:

- 16 Prettig in de omgang
- 10 Zaken doen per telefoon.
- 20 Zó wordt uw kantoor efficiënt.
- 27 Zó wordt uw bedrijf efficiënt.
- 22 Inkopen is een kunst.
- 4 Organiseer u zelf.
- 5 Lezen om vooruit te komen.
- 24 Zó schrijft u teksten en brochures.
- 11 Verkopen per brief.
- 30 Zó bezuinigt u in zaken.
- 25 Geld verdienen met exporteren.
- 12 Verkopen per advertentie.
- 21 Winstwoordenboek.
- 28 Zó verlicht u efficiënt.

- 36 Zó kunt u karakters doorgronden.
- 42 Goede manieren.
- 17 Het woord voeren.
- 18 Een vergadering leiden.
- 32 Zó krijgt u moed en zelfvertrouwen.
- 34 Zó slaagt een MAN.
- 3 Een boodschap aan Garcia.
- 7 Wat een kantoorbediende moet weten.

Voor jongelui:

- 1 Uw opleiding en beroepskeuze.
- 6 Met succes examen doen.
- 5 Lezen om vooruit te komen.
- 8 Zó solliciteert u mondeling.
- 13 Zó verdient een meisje meer in zaken.
- 23 Zó slaagt een meisje op kantoor.
- 7 Wat een kantoorbediende moet weten.
- 3 De weg naar succes (Een boodschap aan Garcia).
- 4 Organiseer u zelf.
- 34 Zó slaagt een MAN.
- 38 Geld verdienen met persartikelen schrijven.
- 43 Geld verdienen met een schrijfmachine.
- 41 Haal méér uit uw leven!
- 21 Winstwoordenboek.
- 16 Prettig in de omgang.
- 17 Het woord voeren.
- 18 Een vergadering leiden.

32 Zó krijgt u moed en zelf-vertrouwen.

42 Goede manieren.

36 Zó kunt u karakters doorgronden.

Voor iedereen:

16 Prettig in de omgang.

17 Het woord voeren.

36 Zó kunt u karakters doorgronden.

4 Organiseer u zelf.

5 Lezen om vooruit te komen.

34 Zó slaagt een MAN

18 Een vergadering leiden.

32 Zó krijgt u moed en zelf-vertrouwen.

38 Geld verdienen met het schrijven van pers-artikelen.

41 Haal méér uit uw leven!

42 Goede manieren.

Geld verdienen:

19 Geld verdienen met een kleine winkel.

38 Geld verdienen met het schrijven van persartikelen.

43 Geld verdienen met een schrijfmachine.

40 Geld verdienen met verkoopautomaten.

Sport-cursussen:

44 Zó wordt u een goed skiër.

45 Zó wordt u een goed bokser.

46 Zó wordt u een goed dammer.

47 Zó wordt u een goed bridger.

48 Zó wordt u een goed korfballer.

49 Zó wordt u een goed hockeyer.

50 Zó wordt u een goed voetballer.

51 Zó wordt u een goed zeiler.

BESTEL PER POSTREKENING 13.63.00

VAN SUCCES — DEN HAAG

7 boekjes voor f 1,—, 14 voor f 2,—, 21 voor f 3,— enz.
Maak het u gemakkelijk en zet op het strookje alléén
de bestel-NUMMERS!